

3. Кравцова Т., Корнієнко М. Судові засідання в режимі відеоконференції. *Український юрист*. 2020. № 4–5. С. 68–69.

4. Зозуля О.І. Громадянські та політичні права людини в умовах запобігання поширенню COVID-19 в Україні. *Форум Права*. 2020. № 2 (61). С. 6–22.

Науковий керівник: асистент Московчук Д. О.

Ленюк Вікторія Артемівна

*студентка 4-го курсу факультету цивільної та господарської
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АКТУАЛЬНІСТЬ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОСІБ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ТА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Наш світ не стоїть на місці, він постійно розвивається, удосконалюється, оновлюється та доповнюється новими можливостями для здійснення своїх потреб у суспільстві. З розвитком відносин між людьми виникла потреба у регулюванні відносин з точки зору «третьої незалежної сторони», а саме органу судової влади. З історичних досліджень визначено, що можливість, а саме право на звернення до суду вперше було запроваджено французькими законами та мало назву – право скарги. Встановлювалось, що право скарги є додатковою гарантією до вже наявних прав громадян також, що жодна особа не має залишитися без захисту або постраждати від вчинення до неї неправомірних, незаконних та протиправних дій з боку інших осіб або ж органів влади чи посадових осіб.

З часом процесуальна дія, як право скарги, зумовила виникнення в Західних країнах, з початку XIX століття, судову діяльність з захисту прав громадян. Далі дане положення захисту прав громадян перейшли і до українських земель, закріплюючи свої визначення у відповідному законодавстві. Поступово права щодо звернення особи до суду розширювалися та набували більшої популярності та обов'язковості, застосовувалися у більшості країн світу та закріплювалось у найважливіших нормативно-правових актах. На міжнародному рівні, щодо права на звернення громадян, можна звернутися до

практики Європейського суду з прав людини, в який особа може звернутися зі скаргою на рішення держави про порушення прав та свобод, Конвенцій та інших нормативних актів.

Наразі питання захисту своїх прав у суді є визначеним, але з'явилася нова «перешкода», для повного використання своїх прав у цивільному процесі. З 2019 року весь світ переживає пандемію викликану вірусною інфекцією COVID-19, що дещо ускладнило здійснення цивільних правочинів громадян. Через це держави вимушені вносити певні зміни у законодавство щодо здійснення звичних дій у електронний та дистанційний формат.

Надзвичайно важливим є провести зміни в законодавстві, не втративши процесуальні права, можливості та гарантії під час цивільного судочинства, так як ці положення закріплені в статтях 55, 40 Конституції України, відповідно до яких будь-яка особа має право надсилати звернення до органів державної влади та на місцях, що зобов'язані розглянути звернення і дати повну роз'яснену відповідь у відведений строк; права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожній особі гарантується право на здійснення захисту від відповідних органів наділеними владними повноваженнями [1].

Варто зауважити на продовження визначених строків у цивільному провадженні під час карантину. При розгляді справ судам слід брати до уваги положення ст. 6 Конвенції про захист прав та основоположних свобод, кожен має право на судовий розгляд справи у розумний строк. Такий строк починається із надходження позовної заяви до суду та винесенням одного з рішень суду [3].

Відповідно положень ЦПК України у розділі XII відбулося доповнення та удосконалення статей згідно з законодавством про внесення змін при карантинних обмеженнях; суд вирішує щодо різних груп учасників справи можливість змінення процесуальних строків, тобто поновлює їх, але слід детально та уважно визначити обставини пропуску таких строків саме на час карантинних обмежень і визначити їх поважними та допустимими. Також суд має можливість поновлення строку до спливу такого та після. За заявою особи суд продовжує процесуальний строк, встановлений судом, якщо неможливість вчинення визначеної процесуальної дії у встановлений строк спри-

чинена обмеженнями, впровадженими у зв'язку з карантинном; також подання заяв, звернення до суду, надання відзиву, відповіді на відзив також розгляд в апеляційній та касаційній інстанції продовжується на строк дії карантину [4]. Процесуальні строки не зупиняються та не поновлюються, вони автоматично продовжуються для учасників справи, чим забезпечивши їм право на своєчасний розгляд справи.

Також важливим є можливість проведення судового засідання в дистанційному режимі для уникнення великих скупчень людей в приміщеннях. Надається можливість проведення судового засідання у дистанційному режимі в мережі Інтернет та відповідній програмі, обмеження кількості осіб у залі судового засідання, які не мають обов'язкової присутності та інші засади проведення судового засідання в умовах карантину [2].

Отже, можна підсумувати, що саме ці питання є актуальними на сьогоднішній час, бо існують перешкоди для здійснення вже визначених та відомих процедур цивільного процесу, дані положення забезпечують право на справедливий суд, судовий розгляд справи, можливість продовження процесуальних строків, також особа не може бути обмеженою у праві звернення до суду, отримати допомогу та захист і запобігти інфікуванню хворобою під час пандемії, так як право на життя та здоров'я закріплені у Конституції України та мають перевагу поміж інших під час цивільного процесу.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996, № 30, ст. 141.
2. Про надання уніфікованих рекомендацій для судів усіх інстанцій та юрисдикції щодо безпечної роботи в умовах карантину: Рішення Вищої Ради правосуддя від 01. 04. 2021 р., № 763/0/15–21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0763910–21#top>
3. Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення: Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17. 10. 2014 р., № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011740–14#Text>
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03. 2004 р. № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004, № 40–41, 42, ст. 492.

Науковий керівник: асистент Московчук Д. О.